

Η ευθύνη της αγάπης (Αρχιμανδρίτης Ιερώνυμος Νικολόπουλος, Α΄ Γραμματεύς - Πρακτικογράφος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ένα από τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας μας είναι η αίσθηση της ανομίας. Κοινό πίστευμα όλων είναι ότι υπάρχει προνομιακή μεταχείριση «κάποιων», ότι οι νόμοι ενώ υπάρχουν δεν εφαρμόζονται, ή τουλάχιστον δεν ισχύουν για όλους, ενώ ταυτόχρονα θεωρείται στην πράξη «λογικό» και αναμενόμενο το να εκμεταλλευθεί ο άνθρωπος όσες «ευκαιρίες» του δοθούν, για να προσπορισθεί όφελος με κάθε τρόπο, ακόμη και παράνομο ή ανήθικο. Ταυτόχρονα «ηθικολογούν» όλοι καταγγελτικά, μόνο και μόνο για να μεταθέσουν την ευθύνη στους άλλους και να αποφύγουν τον έλεγχο και τις συνέπειες των δικών τους πράξεων, ενώ η συνηθέστερα προβαλλόμενη δικαιολογία είναι: «Όλοι έτσι κάνουν». Με άλλα λόγια, ενώ επαναστατούμε εναντίον της αδικίας σε θεωρητικό επίπεδο, και πάντως όταν την υποστούμε, τελικά τη δικαιολογούμε και την αποδεχόμαστε όταν μας συμφέρει, μάλλον γιατί εύκολα συμβιβαζόμαστε μαζί της

έχοντας αμβλύνει το ηθικό μας αισθητήριο.

Πάντως, επειδή θυμόμαστε ότι μας αδίκησαν, ενώ ξεχνάμε ότι μπορεί κι εμείς να αδικούμε, η γεύση της αδικίας βρίσκεται στη γλώσσα όλων μας, γι' αυτό και πολλές φορές κυριαρχεί η ανεξέλεγκτη οργή, το καταγγελτικό ξέσπασμα, η τυφλή ανταπόδοση είτε με βαριά λόγια, είτε με απαράδεκτα έργα εναντίον του άλλου, συνήθως εξίσου αθώου και στην ίδια μοίρα μ' εμάς. Η εύκολη παρατήρηση είναι ότι αυτό όχι απλώς αποδομεί, αλλά διαλύει την κοινωνία, αφού πρώτα τη χαρακτηρίσει ως παρακμιακή. Η δύσκολη επισήμανση είναι ο προσδιορισμός του τι φταίει και φθάνουμε στη συσσώρευση επιθετικού θυμού ως του κατεξοχήν χαρακτηριστικού της καθημερινότητάς μας.

Διεκδίκηση του οφειλόμενου χρέους

Με παραβολή μιλά και σήμερα ο Χριστός μας, θέλοντας μέσα από μια ιστορία όχι πραγματική, να προσδιορίσει την πραγματικότητα στις ανθρώπινες σχέσεις και να υποδείξει την επιθυμητή και πλέον συμφέρουσα για τον άνθρωπο οδό. Ένας δούλος βρήκε στον δρόμο του έναν σύνδουλό του, στον οποίο είχε δανείσει ένα ευτελές ποσό, που όμως ακόμη δεν του είχε επισταφεί. Όρμησε λοιπόν επάνω του και τον έπνιγε, απαιτώντας την επιστροφή του οφειλόμενου μικροδανείου. Παρά τις ικεσίες του οφειλέτη, ο οποίος γονατιστός τον παρακαλούσε για μια πίστωση χρόνου, μέχρι να βρεί το οφειλόμενο ποσό, ο δανειστής δούλος έσυρε τον σύνδουλό του και τον έκλεισε στη φυλακή. Θα μπορούσε κανείς να πεί ότι αυτή η συμπεριφορά του δανειστή δούλου προς τον οφειλέτη σύνδουλό του είναι καθόλα νόμιμη και λογική. Στο κάτω κάτω, κατά την κυρίαρχη παγκόσμια οικονομική αρχή, «οι συμφωνίες πρέπει να τηρούνται».

Με βάση την τετράγωνη αυτή λογική, είναι απολύτως φυσιολογικό να διεκδικείται και να επιβάλλεται η εφαρμογή όσων έχουν συμφωνηθεί, κυρίως γιατί είναι ευθύνη του καθενός συμβαλλομένου να σκέπτεται τα συμφέροντά του και μόνον, να τα υπερασπίζεται και να τα κατοχυρώνει, θεωρώντας εκ προοίμιου άκαμπτη και σκληρή τη στάση του αντισυμβαλλομένου του. Με άλλα λόγια, εάν κανείς υποστεί τα δεινά που η μη εκτέλεση της σύμβασης επιφέρει, «καλά παθαίνει», καθώς όφειλε να είχε προνοήσει είτε να μη συμφωνήσει τέτοιους όρους, είτε να είχε μεριμνήσει για την εκτέλεσή τους. Ο συλλογισμός αυτός αποτελεί και την πεμπτουσία της «καπιταλιστικής ηθικής», ως εξέλιξης της προτεσταντικής ηθικής.

Οι ευεργεσίες του Θεού

Τι ξεχνά ο δανειστής δούλος; Τι καθιστά τη συμπεριφορά του προς τον οφειλέτη σύνδουλό του απαράδεκτη; Ότι την αμέσως προηγούμενη στιγμή, όχι άλλος σύνδουλός του, αλλά ο ίδιος ο Κύριός του, του είχε χαρίσει ένα δυσθεώρητο πόσο, που χρωστούσε και δεν υπήρχε περίπτωση ν' αποπληρώσει, ακόμη κι αν ξεπουλούσε όλα τα υπάρχοντά του, ακόμη και τα μέλη της οικογένειάς του και τον εαυτό του τον ίδιο. Μάλιστα του το χάρισε συγκατανεύοντας στη σχετική, έντονη παράκληση και ικεσία του οφειλέτη δούλου.

Με άλλα λόγια, ο Χριστός μας έρχεται να μας θυμίσει τις άπειρες ευεργεσίες του Αγίου Θεού προς εμάς. Ευεργεσίες που όντας πλούσιες μας δωρηθηκαν χωρίς να τις αξίζουμε, καθώς είχαμε παραπικράνει τον Θεό. Ήμασταν χρεώστες σε τέτοιο σημείο, που τίποτε δεν θα ήταν ικανό να αντισταθμίσει την αμαρτητική αποστασία μας και να δώσει κάποια ελπίδα σωτηρίας. Κι όμως, ο Πλάστης δεν παροργίστηκε με το πλάσμα του. Ο κάθε δημιουργός –ένας ζωγράφος, ένας ποιητής, ένας τεχνίτης, ένας συνθέτης, ένας γλύπτης, ένας συγγραφέας, όταν δεν του αρέσει το δημιούργημά του, όταν δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του, όταν κάπου αστοχήσει, έχει το δικαίωμα να το καταστρέψει και να ξεκινήσει κάτι άλλο. Ο Θεός μας όμως δεν έκανε το ίδιο όταν το δημιούργημά του δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες του και τον πολέμησε επαναστατώντας. Έστειλε τον Μονογενή του Υιό και Λόγο ώστε με τη σάρκωσή του ν' ανασκευάσει την ανθρώπινη φύση, όχι απλώς παρέχοντας άφεση αμαρτιών, αλλά κάτι πολύ ανώτερο, τον αγιασμό, τη θέωση, την αιώνια αποκατάσταση στη Βασιλεία των ουρανών.

Αν λοιπόν εμείς είμαστε ωφελημένοι από μια τέτοια θεία αγάπη, δεν είμαστε και υπόλογοι και υπεύθυνοι απέναντί της για το πως την απολαμβάνουμε και τη διαχειριζόμαστε στη ζωή μας; Κι αν άξιοι όντες των χειρότερων τιμωριών απολαμβάνουμε τις μεγαλύτερες ευεργεσίες, με ποιο δικαίωμα δεν θα μιμηθούμε έστω στο ελάχιστο τον Θεό Πάτερα, αντιγράφοντας με ψήγματα αγάπης προς τους συνδούλους μας τον χειμαρρώδη ποταμό της διαρκώς αγαπώσης καρδιάς του; Με ποιο δικαίωμα σκανδαλωδώς ευνοημένοι από τη λογική της αγάπης, θα την ξεχάσουμε για να πορευθούμε με τη λογική της διεκδίκησης προς τους άλλους;

πηγή: www.agiazoni.gr